

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA ZADAŃ

ETAP WOJEWÓDZKI 2025/2026.

Jeżeli odpowiedź zawiera błąd rzeczowy, nie można przyznać za nią pełnej punktacji.

Nr	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów
1.	Poprawna odpowiedź: F, P	1 p. 1 p. – dwie poprawne odpowiedzi; 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
2.	Poprawna odpowiedź: D.	1 p. 1 p. – poprawna odpowiedź; 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.
3.	Poprawna odpowiedź odnosi się zarówno do definicji encyklopedycznej, jak i fragmentu. Przykładowa odpowiedź: <i>Najbliższe użyciu Jean Louise jest znaczenie 3 – prawa i wolności polityczne oraz równość obywateli. Jean Louise cytuje hasło o „równych prawach dla wszystkich”. Według definicji encyklopedycznej demokracja w tym ujęciu oznacza system, w którym wszyscy obywatele mają takie same prawa, są traktowani równo przez państwo i mogą korzystać z podstawowych wolności.</i>	2 p. 2 p. - adekwatna i logicznie spójna odpowiedź, zawierająca jasne stanowisko, odnosząca się zarówno do fragmentu, jak i do definicji encyklopedycznej. 1 p. - adekwatna i logicznie spójna odpowiedź odnosząca się do fragmentu lub do definicji encyklopedycznej. 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.
4.	Odpowiedź powinna odnosić się do takich wyjaśnień jak: - sprzeczności zachowania p. Gates wobec prześladowań Żydów i osób czarnoskórych - hipokryzji nauczycielki (wyraża oburzenie wobec prześladowań Żydów, a sama dyskryminuje) - wskazaniu, że nauczycielka potępia uprzedzenia, nie zdając sobie sprawy z własnych uprzedzeń. Przykładowa odpowiedź: <i>Zmieszanie Jean Louise wynikało z tego, że intuicyjnie dostrzegła sprzeczność między oburzeniem panny Gates na prześladowania Żydów a jej uprzedzeniami wobec czarnoskórych mieszkańców Maycomb. Dziewczynka czuła, że nauczycielka jest hipokrytką, ale nie potrafiła jeszcze ująć tego w słowa, dlatego nie umiała wyjaśnić Atticusowi, co dokładnie ją niepokoi.</i>	4 p. 2 p. – zgodna z treścią fragmentu, adekwatna i logicznie spójna odpowiedź odnosząca się zarówno do zachowania nauczycielki, jak i odczuć dziewczynki. 1 p. - zgodna z treścią fragmentu, adekwatna i logicznie spójna odpowiedź odnosząca się do zachowania nauczycielki lub odczuć dziewczynki. 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi. Jeśli odpowiedź jest zbyt wąska, nie ocenia się dwóch poniższych kryteriów: Język (0-1): 1 p. - praca bezbłędna 0 p. - 1 błąd językowy lub w zapisie Zapis (0-1): 1 p. - praca bezbłędna 0 p. – co najmniej 1 błąd ortograficzny albo interpunkcyjny.
5.	Poprawna odpowiedź: B., D.	1 p. 1 p. – dwie poprawne odpowiedzi, bez żadnej niepoprawnej; 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.
6.	1. F 2. - 3. B 4. F	2 p. 2 p. – pięć poprawnych rozstrzygnięć;

5. -		1 p. – cztery poprawne rozstrzygnięcia lub trzy z nich; 0 p. – mniej niż trzy poprawne rozstrzygnięcia			
7.	<p>W odpowiedzi musi znaleźć się wskazanie takich elementów współczesnej kultury lub procesów w niej zachodzących, które są podobne do opisywanych w powieści lub całkowicie sprzeczne z nimi, zależnie od wyrażanego stanowiska. Jeśli nie można określić stanowiska, nie ocenia się treści zadania.</p> <p>Przykładowa odpowiedź: <i>Tak, poglądy bohaterów można odnieść do współczesnej kultury. Beatty mówi o przyspieszaniu jej rozwoju i upraszczaniu treści, co kojarzy mi się z zalewem krótkich filmików, memów i banalnych treści w mediach społecznościowych, które nie pozwalają na głębszą refleksję. Faber przedstawia kulturę, w której ludzie mają wolny czas, ale pożytkują go na zajęcia niewymagające myślenia – jazdę szybkim pojazdem, granie w gry, co przypomina mi współczesny sposób spędzania czasu. Niewiele osób dziś z własnej woli sięga do wartościowych tekstów i chce je przemyśleć.</i> LUB: <i>Tak, poglądy bohaterów odnoszą się do tego, co dostrzegam wokół siebie. Na przykład Beatty mówi o streszczaniu książek i niedbałej ortografii. Wiele osób obecnie sięga po streszczenia utworów zamiast po ich pełne wersje, a na forach internetowych niewiele osób dba o poprawny zapis. Faber stwierdza, że telewizor mówi człowiekowi, co ma myśleć, i wbija to w niego. Dostrzegam podobne działanie współczesnych mediów na wielu ludzi przyjmujących i powtarzających poglądy w nich propagowane.</i></p>	<p>3 p. 3 p. - adekwatna i logicznie spójna wypowiedź argumentacyjna odnosząca się do poglądów obu bohaterów fragmentu oraz własnych doświadczeń. 2 p. - adekwatna i logicznie spójna wypowiedź argumentacyjna odnosząca się do poglądów jednego z bohaterów fragmentu oraz własnych doświadczeń ALBO adekwatna i logicznie spójna wypowiedź argumentacyjna odnosząca się do poglądów obu bohaterów fragmentu bez odniesienia do własnych doświadczeń. 1 p. - adekwatna i logicznie spójna wypowiedź argumentacyjna odnosząca się do poglądów jednego z bohaterów fragmentu bez odniesienia do własnych doświadczeń. 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>			
8.	<p>Poprawna odpowiedź: A., E.</p>	<p>1 p. 1 p. – dwie poprawne odpowiedzi, bez żadnej niepoprawnej; 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi;</p>			
9.	<p>Przykładowe wyjaśnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ciemna dolina rozpaczy - metafora trudnej sytuacji Afroamerykanów, cierpienia, bezradności i braku nadziei; • dzwon wolności - symbol zwycięstwa wolności i równości; zapowiedź spełnienia ideałów Ameryki; • symfonia braterstwa - harmonijna współpraca ludzi różnych ras i wyznań żyjących we wzajemnym szacunku. 	<p>3 p. 1 p. za każdy poprawnie wyjaśniony cytat.</p>			
10.	<p>Odpowiedzi powinny odnosić się do konkretnych cytatów. Nazwy środków powinny odnosić się do całego cytatu, nie do jego części,</p> <p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <table border="1" data-bbox="212 1854 1010 2022"> <tr> <td data-bbox="212 1854 478 2022"></td> <td data-bbox="478 1854 746 2022">Kontrast (dopuszczalne – metafora)</td> <td data-bbox="746 1854 1010 2022">przeciwstawienie wartości, pokazanie nadziei na nadchodzącą zmianę wartości</td> </tr> </table>		Kontrast (dopuszczalne – metafora)	przeciwstawienie wartości, pokazanie nadziei na nadchodzącą zmianę wartości	<p>2 p. 2 p. - poprawne uzupełnienie 6 lub 5 okienek 1 p. - poprawne uzupełnienie 4 lub 3 okienek 0 p. – poprawne uzupełnienie mniej niż 3 okienek, odpowiedź zbyt ogólna, niepoprawna lub brak odpowiedzi;</p>
	Kontrast (dopuszczalne – metafora)	przeciwstawienie wartości, pokazanie nadziei na nadchodzącą zmianę wartości			

	<p><i>Ten akt był jak świt, kończący długą noc niewoli.</i></p>	<p>porównanie</p>		
	<p><i>Nadal marzę, nadal śnię</i></p>		<p>podkreślenie stałości i siły marzeń o zmianie</p>	
<p>Nie uwzględniamy odpowiedzi zbyt ogólnych, które wynikają z definicji danego środka stylistycznego, a nie odnoszą się do konkretnego cytatu i mogłyby zostać zastosowane do innych przykładów bez uwzględnienia ich treści.</p>				
<p>11.</p>	<p>Przykładowa odpowiedź: Moim zdaniem największą rolę w przekonywaniu słuchaczy do racji Martina Luthera Kinga odgrywa etos: <i>King buduje swój autorytet, odwołując się do historii, wspólnoty doświadczeń i moralnych ideałów Ameryki. Mówi jako ktoś, kto sam cierpiał prześladowania, więc jego głos brzmi wiarygodnie.</i> (Uwaga! Uznajemy także wskazanie, że był pastorem, że nawiązuje do słów Biblii, a jego głos ma charakter proroczy)</p> <p>Według mnie najsilniej w wystąpieniu Kinga na słuchaczy działa patos: <i>W wygłoszonych słowach jest wiele emocjonalnych obrazów, np. „ciemna dolina rozpaczy”, „dzieci łapiące się za ręce”. Dzięki nim porusza słuchaczy i budzi ich empatię.</i></p> <p>Uważam, że logos w największym stopniu przekonuje do racji mówcy. King <i>argumentuje logicznie, odwołując się do zasad konstytucji i „amerykańskiego marzenia”. Pokazuje, że równość wynika z podstawowych wartości państwa.</i></p>			<p>4 p. Treść: 2 p. – odpowiedź zawierająca stanowisko i analizę adekwatnego przykładu z tekstu przemówienia, która logicznie wyjaśnia związek przykładu z wybranym elementem trójką retorycznego; 1 p. – odpowiedź zawierająca stanowisko i adekwatny przykład z tekstu przemówienia, <u>bez wyjaśnienia</u> związku przykładu z wybranym elementem trójką retorycznego LUB odpowiedź zawierająca stanowisko i ogólne, ale logicznie poprawne wyjaśnienie dotyczące związku całego przemówienia z wybranym elementem trójką retorycznego, bez analizy przykładu; 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi. Jeśli odpowiedź jest zbyt wąska, nie ocenia się dwóch poniższych kryteriów: Język (0-1): 1 p. - praca bezbłędna 0 p. - 1 błąd językowy lub w zapisie Zapis (0-1): 1 p. - praca bezbłędna 0 p. – co najmniej 1 błąd ortograficzny albo interpunkcyjny.</p>
<p>12.</p>	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gest uniesionej ręki Skargi - podkreśla siłę i emocjonalność jego słów, gest wskazuje, że przemawia z autorytetem i żarliwością. • Oświetlenie postaci mówcy - najjaśniejsze światło pada na Skargę, co wyróżnia go spośród słuchaczy i pokazuje, że jego słowa mają największą wagę moralną. • Mimika - Skarga jest poważny i skupiony, podkreśla to wagę jego wystąpienia. <p>Nie uwzględnia się odpowiedzi nieodnoszących się do postaci oraz do siły retorycznej wystąpienia (nie uznaje się odniesień do kontekstu historycznego, reakcji słuchaczy, domniemyanych cech charakteru mówcy).</p>			<p>2 p. Treść: po 1 p. za każdy poprawnie objaśniony element</p>

13.1.	<p>Hasła:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PRZEDMOWA 2. ROZMOWA 3. GŁOŚNOMÓWIĄCY 4. ZANIEMÓWIĆ 5. UMOWNY 6. WYMOWA 7. ZAMAWIAJĄCY 8. POMÓWIENIE 9. MÓWIONY 10. MÓWNICA 11. WYMOWNIE <p>Hasło główne: ZROZUMIENIE</p>	<p>2 p. 2 p. - bezbłędne wypełnienie krzyżówki lub jeden błąd (brak); 1 p. –dwa lub trzy błędy (braki) 0 p. – więcej niż trzy błędy lub braki.</p>
13.2.	<p>Przykładowa odpowiedź: <i>Hasło „rozumienie” jest kluczowe w Dawcy, ponieważ to właśnie rozumienie świata i prawdziwych emocji prowadzi Jonasa do przełomowej decyzji. Chłopiec, odbierając wspomnienia od Dawcy, zaczyna rozumieć, jak wiele jego społeczność utraciła, rezygnując z uczuć, barw i wolności. To głębokie zrozumienie ludzkiego cierpienia, miłości i odpowiedzialności sprawia, że Jonas nie może dłużej żyć w świecie pozornej harmonii. Hasło „rozumienie” podkreśla więc moment jego dojrzewania moralnego i odwagę, by przeciwstawić się niesprawiedliwemu systemowi.</i></p> <p><i>W filmie Jak zostać królem „rozumienie” jest fundamentem relacji między królem Jerzym VI a terapeutą Lionelem Logue’em. Logue staje się jedyną osobą, która naprawdę rozumie, że jąkanie króla wynika nie tylko z problemów fizycznych, lecz także z lęku, presji i braku wiary we własne możliwości. Dzięki temu zrozumieniu potrafi stworzyć atmosferę bezpieczeństwa i szacunku, w której Jerzy VI może pracować nad swoimi słabościami. Hasło „rozumienie” wskazuje tu na siłę empatii i uważnego wsparcia, które pomaga pokonać barierę komunikacyjną i odzyskać głos — dosłownie i symbolicznie.</i></p>	<p>2 p. Odniesienie do hasła głównego krzyżówki (0-1): 1 p. – wypowiedź odnosi się do hasła głównego krzyżówki: <i>rozumienia</i>; 0 p. – wypowiedź odnosi się do innej wartości Odniesienie do tekstu kultury (0-1): 1 p. – adekwatna i logicznie spójna wypowiedź argumentacyjna w sprawie wartości zawierająca co najmniej jeden przykład z wybranego utworu i dotycząca jego bohatera; 0 p. – odpowiedź pozbawiona przykładu niepoprawna lub brak odpowiedzi;</p>
14.	<p>1. Warunki formalne (0–1p.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praca zachowuje wskazaną formę (jest przemówieniem); 2) przynajmniej częściowo spełnia warunki tematu (ma charakter argumentacyjny i dotyczy najważniejszych wartości dla współczesnych polityków); 3) odnosi się przynajmniej do jednego ze wskazanych w poleceniu tekstów kultury. <p>Wszystkie warunki muszą zostać spełnione. Jeżeli praca nie spełnia jednego z warunków formalnych (przyznano 0 punktów), nie ocenia się pozostałych kryteriów.</p> <p>Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 200 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: 2. <i>Kultura humanistyczna</i>; 3. <i>Argumentacja</i>. W pozostałych kryteriach sprawdzający przyzna 0 punktów.</p> <p>2. Kultura humanistyczna (0–6 p.):</p> <p>Ocenę 0–2 przyznaje się odniesieniu do każdego z trzech wskazanych w temacie tekstów kultury.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 p. – bardzo dobra znajomość wymaganych tekstów kultury oraz brak błędów rzeczowych co do treści i rozumienia faktów, oraz funkcjonalne wykorzystanie tekstów kultury w argumentacji; 	<p>30 punktów</p>

- 1 p. – zadowalająca znajomość wymaganych tekstów kultury lub pomyłki co do treści i rozumienia faktów niewpływające na jakość interpretacji tekstu, lub częściowo funkcjonalne wykorzystanie w argumentacji;
- 0 p. – niezadowalająca znajomość wymaganych tekstów kultury lub błędy rzeczowe co do treści i rozumienia faktów wpływają na jakość interpretacji tekstu, lub niefunkcjonalne wykorzystanie w argumentacji;

3. Argumentacja (0–8 p.):

- **Prezentacja problemu zawartego w temacie w oparciu o interpretację utworu Kochanowskiego (0-1p.)**
(w tym kryterium nie ocenia się formalnej obecności wprowadzenia, ale funkcjonalność zawartych w nim ustaleń, definicji, myśli z punktu widzenia tematu; ocenia się to, czy wprowadzenie wskazuje kierunek realizacji tematu);
- Sformułowanie stanowiska adekwatnego do problemu zawartego w temacie (0–1 p.)
- Adekwatność argumentacji do stanowiska, logika wypowiedzi (0–2 p.)
  - całkowita (2 p.)
  - w znacznej części (1 p.)
  - częściowa lub brak (0 p.)
- Rozwinięcie argumentacji i pogłębienie refleksji (0–2 p.)
  - całkowite (2 p.)
  - w znacznej części (1 p.)
  - częściowe lub brak (0 p.)
- Trafne i adekwatne wykorzystanie przykładów (0–1 p.)
  - całkowite – wybór i interpretacja treści wyłącznie w powiązaniu z tematem, stanowiskiem lub argumentacją (1 p.)
  - częściowe lub brak, np. obecność treści niezwiązanych z tematem, stanowiskiem lub argumentacją, przedstawianie treści bez interpretacji, streszczanie (0 p.)
- Sformułowanie adekwatnego i funkcjonalnego podsumowania rozważań powiązanego z prezentacją problemu i przeprowadzoną argumentacją (0–1 p.)
  - w znacznej części
  - częściowo lub brak.

4. Kompozycja i spójność wypowiedzi (0–6 p.):

- Kompozycja – w pracy funkcjonalnie wyróżniono wprowadzenie, rozwinięcie i podsumowanie; w żadnej części nie występują treści nieistotne w argumentacji, niepowiązane z problemem ani powtarzające się (0–2 p.)
  - całkowicie poprawna (2 p.)
  - w znacznej części poprawna (1 p.)
  - częściowo poprawna lub wcale (0 p.)
- Spójność globalna – akapity są właściwie połączone (0–2 p.)
  - całkowicie poprawna (2 p.)
  - w znacznej części poprawna (1 p.)
  - częściowo poprawna lub wcale (0 p.)
- Spójność lokalna– zdania w akapitach są połączone logicznie z zastosowaniem właściwych spójników; nie ma skrótów myślowych, luk

	<p>w toku rozumowania utrudniających jego rozumienie (0–2 p.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ całkowicie poprawna (2 p.) ○ w znacznej części poprawna (1 p.) ○ częściowo poprawna lub wcale (0 p.) <p>5. Język i styl (0–5 p.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawność językowa – w zakresie fleksji, składni, słowotwórstwa, leksyki, frazeologii, (0–4 p.) <ul style="list-style-type: none"> ○ 0–2 błędy (4 p.) ○ 3– 4 błędy (3 p.) ○ 5– 6 błędów (2 p.) ○ 7– 8 błędów (1 p.) ○ powyżej 8 błędów (0 p.) • Poprawność stylistyczna – adekwatność stylu do tematu i formy wypowiedzi oraz sytuacji komunikacyjnej (0-1p.) <ul style="list-style-type: none"> ○ poprawny styl z elementami retorycznymi (1 p.) ○ zaburzenia poprawności stylu lub brak elementów retorycznych (0 p.) <p>6. Zapis (0–4 p.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawność ortograficzna (0–2 p.) <ul style="list-style-type: none"> ○ 0 błędów (2 p.) ○ 1–2 błędy (1 p.) ○ powyżej 2 błędów (0 p.) • Poprawność interpunkcyjna (0–2 p.) <ul style="list-style-type: none"> ○ 0–3 błędy (2 p.) ○ 4–6 błędy (1 p.) ○ powyżej 6 błędów (0 p.) 	
	Razem:	60 punktów

Każdy poprawny sposób rozwiązania zadań przez ucznia powinien być uznawany. W modelu odpowiedzi zamieszczono warunki poprawności odpowiedzi i przykładowe rozwiązania.